

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

6 april 2004

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Jan Roegiers, Herman Lauwers, Jos Bex en Dirk De Cock –
houdende oprichting van een Vredesinstituut bij het Vlaams Parlement**

ADVIES

van de Raad van State

Zie :

1814 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

KONINKRIJK BELGIË
CE.

1040 Brussel, - 6 -04- 2004

RAAD VAN STATE

DE EERSTE VOORZITTER

36.627/VR

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op uw brief van 18 februari 2004 (ref. : dec/com/NDB/mlb/040218.002), heb ik de eer u hierbij een expeditie en twee afschriften te zenden van het advies van de Raad van State over een voorstel van decreet houdende oprichting van een Vredesinstituut bij het Vlaams Parlement (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2002-2003, nr. 1814/1).

Het verdient aanbeveling, in eventuele briefwisseling over dit advies, het nummer ervan te vermelden.

Met bijzondere hoogachting.

De Wnd. Eerste Voorzitter,

R. ANDERSEN
Voorzitter

De Heer N. DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement

1011

BRUSSEL

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.627/VR/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, op 19 februari 2004 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen verlengd tot vijfenveertig dagen ⁽¹⁾, van advies te dienen over een voorstel van decreet "houdende oprichting van een Vredesinstituut bij het Vlaams Parlement" (*Parl. St.* Vl. Parl., 2002-2003, nr. 1814/1), heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 16 maart 2004 (eerste kamer) en 30 maart 2004 (verenigde kamers), op laatstvermelde datum het volgende advies gegeven:

⁽¹⁾ Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

36.627/VR

STREKKING VAN HET VOORSTEL

Het om advies voorgelegde voorstel van decreet strekt tot de oprichting van een Vredesinstituut bij het Vlaams Parlement (hierna ook "het instituut" genoemd), dat "actief is op het vlak van vredesvraagstukken in de breedst mogelijke betekenis van het woord", wat onder meer "activiteiten op het vlak van polemologie, sociale defensie, wapenbeheersing, internationale wapenhandel en vredeseconomie (en) vormen van vreedzame conflictbenadering en internationale samenleving" behelst (artikel 2).

De opdrachten van het instituut worden omschreven in hoofdstuk II van het voorstel. Het betreft, met betrekking tot de aangelegenheden omschreven in artikel 2 van het voorstel, een opdracht inzake documentatie (artikel 3), een onderzoeksopdracht (artikel 4), een voorlichtingsopdracht (artikel 5) en een adviesopdracht (artikel 6). De documentatieopdracht bestaat uit het verzamelen en ter beschikking stellen van de relevante documentatie. De onderzoeksopdracht heeft zowel betrekking op het verrichten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek als op onderzoek "dat inspeelt op de actualiteit". Die opdracht behelst ook het stimuleren van de uitwisseling van ideeën en visies omtrent het vredesonderzoek met politici en beleidsmakers en het verrichten van voorbereidend onderzoek betreffende de vredeseconomie. De voorlichtingsopdracht omvat het bekendmaken van de onderzoeksresultaten aan het Vlaams Parlement en aan het brede publiek. De adviesopdracht tenslotte bestaat, enerzijds, uit een algemene adviesopdracht op vraag van het Vlaams Parlement of op eigen initiatief, anderzijds, uit een specifieke adviesopdracht ten aanzien van de Vlaamse regering met betrekking tot het verlenen van in-, uit- en doorvoervergunningen van wapens, munitie en ander militair materieel. Daarnaast wordt het advies van het instituut gevoegd bij sommige internationale akkoorden.

In hoofdstuk III worden de organisatie en de werking van het instituut geregeld. Het hoofdstuk bevat vooreerst bepalingen betreffende de samenstelling en de werking van de raad van bestuur (artikel 7) en betreffende de duur van het mandaat en het financiële statuut van de leden ervan (artikelen 8 en 9). Voorts wordt een "Wetenschappelijk Secretariaat" opgericht bij de raad van bestuur van het instituut, dat onder leiding staat van een directeur, waarvan de taken en benoemingsvoorwaarden nader worden geregeld (artikel 10). Artikel 11 van het voorstel bevat bepalingen betreffende de taken en het statuut van de overige personeelsleden van het instituut. Ten slotte wordt

onder meer bepaald dat het instituut een recht van toegang tot officiële documenten heeft om zijn opdracht te vervullen (artikel 12), dat de directeur ervan jaarlijks een schriftelijk verslag indient bij het Vlaams Parlement over de werking van het instituut (artikel 13) en dat (vertegenwoordigers van) het instituut steeds door het Vlaams Parlement kunnen worden gehoord (artikel 14).

Hoofdstuk IV tenslotte bevat bepalingen betreffende de kredieten die nodig zijn voor de werking van het instituut (artikel 15), het huishoudelijk reglement (artikel 16), de evaluatie van de werking van het instituut door het Vlaams Parlement (artikel 17) en de inwerkingtreding (artikel 18).

BEVOEGDHEID VAN DE DECREETGEVER

1. Het om advies voorgelegde voorstel beoogt de oprichting van een instituut bij het Vlaams Parlement dat taken vervult van documentatie, onderzoek, voorlichting en adviesverlening op het vlak van de vredesvraagstukken. Dit laatste begrip wordt nader omschreven in artikel 2 van het voorstel en heeft betrekking op de "polemologie, sociale defensie, wapenbeheersing, internationale wapenhandel en vredeseconomie, vormen van vreedzame conflictbenadering en internationale samenleving" ⁽²⁾.

In wat volgt zal worden onderzocht of het toevertrouwen van elk van die opdrachten inpasbaar is binnen de bevoegdheid van de decreetgever.

Wat betreft de adviestaak van het Vredesinstituut

2. De specifieke adviestaken van het instituut als bedoeld in artikel 6, §§ 2 en 3, van het voorstel - het verlenen van een advies in verband met de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en daarmee gelijkgestelde of verbonden producten, materialen of technologieën -, houden rechtstreeks verband met de aan de gewesten bij artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der

⁽²⁾ Artikel 2 dient te worden gelezen in samenhang met de artikelen 3 tot 6 van het voorstel. Ondanks de ongelukkige formulering ervan, mag er niet worden uit afgeleid dat het instituut andere taken mag uitoefenen op de erin vermelde gebieden dan die welke zijn omschreven in de artikelen 3 tot 6 van het voorstel. Een dergelijke interpretatie zou er overigens toe leiden dat de decreetgever aan de federale overheid toekomstige bevoegdheden inzake buitenlands beleid zou betreden.

36.627/VR

instellingen toegekende bevoegdheid en met de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten inzake het sluiten van internationale verdragen.

Daarnaast wordt, bij artikel 6, § 1, van het voorstel, aan het instituut een algemene adviestaak toegewezen: het instituut kan, op eigen initiatief of op initiatief van het Vlaams Parlement, algemene of specifieke adviezen formuleren. Nu het gaat om adviezen aan het Vlaams Parlement, mag worden aangenomen dat die adviezen betrekking zullen hebben op aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten of althans op de aangelegenheden die, al behoren ze niet tot de eigenlijke bevoegdheid van het Parlement, toch raakvlakken vertonen met die bevoegdheid. Tegen dit laatste rijst geen bevoegdheidsrechtelijk bezwaar: zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, er onder meer in het advies 15.197/VR van 6 juli 1983 en in het advies L. 14.766/VR, 14.915/VR en 15.030/VR van 20 juni 1984 heeft op gewezen ⁽³⁾, is het niet noodzakelijk dat de bevoegdheid van een adviesraad volledig inpasbaar is binnen de bevoegdheden van de betrokken gemeenschap of van het betrokken gewest ⁽⁴⁾. Door het verlenen van een advies wordt immers geen normatieve bevoegdheid uitgeoefend, terwijl het voor het uitoefenen van de eigen bevoegdheden nuttig kan zijn om voorgelicht te worden omtrent bepaalde aspecten van aangelegenheden waarvoor de gemeenschappen en de gewesten niet bevoegd zijn, maar die toch inhoudelijk verband houden met aangelegenheden of aspecten van aangelegenheden waarvoor zij wel bevoegd zijn ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Advies 15.197/VR bij een ontwerp van decreet "relatif à la création du Fonds communautaire d'aide aux artistes", Parl. St., Fr. Gem. R., 1981-82, nr. 13/2; advies 14.766/VR, 14.915/VR en 15.030/VR van 20 juni 1984 over
1° een ontwerp van decreet "houdende wijziging van de artikelen 37, 66, 67, 69, 70 en 71 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming";
2° een voorontwerp van wet "betreffende de jeugdbescherming", geamendeerd door de Vice-Eerste Minister de 22e november 1982;
3° een voorontwerp van decreet "relatif à l'aide aux jeunes", Parl. St., Vl. Parl., 1984-85, nr. 302/1, (8), 36.

⁽⁴⁾ Zie voor verdere referenties J. VELAERS, De Raad van State, afdeling Wetgeving, Antwerpen, 1999, 270.

⁽⁵⁾ In het advies L. 14.766/VR, L. 14.915/VR en 15.030/VR wordt daaraan nog toegevoegd dat "het nuttig kan zijn raad te vragen omtrent maatregelen die ofwel het ondernemen van stappen (door de betrokken overheid) bij de bevoegde overheid, ofwel zelfs het inleiden van een procedure tot regeling van een belangenconflict zouden kunnen verantwoorden" (Parl. St., Vl. Parl., 1984-85, nr. 302/1, 36).

Wat voorafgaat geldt des te meer nu de beginselen van de evenredigheid⁽⁶⁾ en de federale loyaliteit vereisen dat bij de uitoefening van de bij artikel 167, §§ 1, 3 en 4, van de Grondwet en bij artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 toegekende bevoegdheden, rekening wordt gehouden met de fundamentele beleidskeuzes die de federale overheid heeft gemaakt bij de uitoefening van haar bevoegdheden inzake buitenlands beleid, waarvan de Koning krachtens artikel 167, § 1, van de Grondwet de leiding heeft⁽⁷⁾.

Wat betreft de taak inzake wetenschappelijk
onderzoek van het Vredesinstituut

3.1. Krachtens artikel 4 van het ontwerp doet het instituut aan vredesonderzoek, dat zowel fundamenteel wetenschappelijk onderzoek omvat, als wetenschappelijk onderzoek dat "inspeelt op de actualiteit". In dat artikel wordt ook bepaald dat het instituut "verscheidene met vrede gerelateerde onderwerpen binnen de context van internationale betrekkingen" bestudeert. Bovendien dient de taak van het instituut op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek te worden gezien in samenhang met de algemene bevoegdheidsomschrijving van het instituut in artikel 2 van het voorstel, en kan bijgevolg ook wetenschappelijk onderzoek worden verricht op het vlak van de "vredesvraagstukken in de breedst mogelijke betekenis van het woord", wat onder meer impliceert dat het onderzoek betrekking kan hebben op de "polemologie, sociale defensie, wapenbeheersing, internationale wapenhandel en vredeseconomie, vormen van vreedzame conflictbenadering en internationale samenleving". Het door het instituut te verrichten wetenschappelijk onderzoek heeft bijgevolg niet enkel betrekking op gemeenschaps- of

⁽⁶⁾ Dat beginsel, toegepast op de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de gemeenschappen en de gewesten, houdt in dat de bevoegde wetgever, ook al blijft hij binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, niet op een overdreven wijze afbreuk mag doen aan de bevoegdheden die aan andere wetgevers zijn toegewezen, met name door de uitoefening daarvan onmogelijk of overdreven moeilijk te maken (zie de rechtspraak van het Arbitragehof, aangehaald door J. VELAERS, o.c., 269, noot 111 en Arbitragehof, nr. 102/99, 30 september 1999, B.9.2; Arbitragehof, nr. 74/2000, 14 juni 2000, B.5.4; Arbitragehof, nr. 76/2000, 21 juni 2000, B.4.3; Arbitragehof, nr. 122/2000, 29 november 2000, B.8; Arbitragehof, nr. 14/2001, 14 februari 2001, B.8.2; Arbitragehof, nr. 36/2001, 13 maart 2001, B.5; Arbitragehof, nr. 184/2002, 11 december 2002, B.8.

⁽⁷⁾ Zie ook en vgl. N. CRUTZEN, "Questions juridiques à propos de la régionalisation des licences d'armes", R.B.D.C., 2003, (101), 115.

36.627/VR

gewestbevoegdheden ⁽⁸⁾, maar ook op essentiële elementen van het buitenlands beleid, waarvan de Koning, zoals reeds in herinnering gebracht, krachtens artikel 167, § 1, van de Grondwet de leiding heeft.

Vraag is derhalve of de gemeenschappen en de gewesten wetenschappelijk onderzoek kunnen regelen of organiseren dat mede betrekking heeft op aangelegenheden waarvoor zij niet bevoegd zijn.

3.2. Krachtens artikel 6*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gemeenschappen en de gewesten bevoegd voor "het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden, met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten". De federale overheid is krachtens artikel 6*bis*, § 2, van die wet bevoegd voor "het wetenschappelijk onderzoek dat nodig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden, met inbegrip van het wetenschappelijk onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten" (1°), en voor een aantal andere aspecten van het wetenschappelijk onderzoek die evenwel in casu niet relevant zijn.

De paragrafen 1 en 2 van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 werden vervangen bij de bijzondere wet van 16 juli 1993. Voorheen luiden die bepalingen, die werden ingevoegd bij de wet van 8 augustus 1988, als volgt:

"Art. 6*bis*. § 1. De Gemeenschappen en de Gewesten zijn bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren, met inbegrip van het onderzoek betreffende dezelfde aangelegenheden in het raam of ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten.

§ 2. De nationale overheid is bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de aangelegenheden die tot haar bevoegdheid behoren, met inbegrip van het onderzoek betreffende dezelfde aangelegenheden in het raam of ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten".

⁽⁸⁾ Anders dan in de toelichting bij het voorstel wordt vooropgesteld, raakt het te verrichten wetenschappelijk onderzoek niet alleen gemeenschapsbevoegdheden, maar ook gewestbevoegdheden, zoals de vredes-economie of de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en daarmee gelijkgestelde of verbonden producten, materialen of technologieën.

3.3. In vergelijking met de vroegere tekst van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zijn de gemeenschappen en de gewesten thans bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek "in het raam van hun respectieve bevoegdheden", waar die bevoegdheid voorheen was beperkt tot het wetenschappelijk onderzoek "met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren". Met betrekking tot de bevoegdheid van de federale overheid wordt thans bepaald dat zij bevoegd is voor het wetenschappelijk onderzoek dat "nodig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden".

In de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 16 juli 1993 werden die wijzigingen als volgt toegelicht.

In de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat "beoogd (wordt) om de bevoegdheid inzake wetenschappelijk onderzoek in zijn meest ruime zin (fundamenteel en toegepast onderzoek), ... in de eerste plaats aan de Gemeenschappen en de Gewesten toe te kennen, weliswaar in het kader van hun respectieve bevoegdheden" ⁽⁹⁾. Daarna wordt erop gewezen dat de nieuwe paragraaf 2 "zeven punten formuleert waarvoor de federale overheid nog bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek behoudt" ⁽¹⁰⁾. Wat betreft de aan de federale overheid voorbehouden bevoegdheid inzake "het wetenschappelijk onderzoek dat nodig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden" werd verduidelijkt dat het onderzoek betreft "ter ondersteuning van de eigen beleidsdomeinen van de federale overheid" ⁽¹¹⁾.

In het advies van de Raad van State, afdeling wetgeving, werd gewezen op de vaagheid en de onduidelijkheid van de nieuwe bevoegdheidsverdelende tekst en werd de vraag opgeworpen naar het juiste verschil met de vorige tekst, ingevoegd bij de wet van 8 augustus 1988 ⁽¹²⁾.

⁽⁹⁾ Parl. St., Senaat, 1992-93, nr. 558/1, 30.

⁽¹⁰⁾ Ibidem.

⁽¹¹⁾ Ibidem.

⁽¹²⁾ Advies nr. 21.990/VR van 18 december 1992, Parl. St., Senaat, 1992-93, nr. 558-2.

36.627/VR

Op die vraag werd door de indieners van het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de bijzondere wet van 16 juli 1993, geen volledig eenduidig antwoord gegeven. Enerzijds werd erop gewezen dat er geen verschil in draagwijdte bestaat tussen de voorgestelde paragraaf 1 en de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten zoals die was bepaald in de toentertijd geldende tekst van artikel 6*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Geheel in strijd hiermee werd anderzijds vooropgesteld dat de residuaire bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek "impliciet" aan de gemeenschappen en de gewesten worden toegewezen ⁽¹³⁾.

Door één van de indieners van het genoemde wetsvoorstel werd tijdens de bespreking in de bevoegde senaatscommissie de volgende verklaring afgelegd, waarin dezelfde dubbelzinnigheid naar voren komt :

"De voorgestelde wijziging van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 beoogt een systeem waarin de voorrang van de Gemeenschappen en de Gewesten inzake wetenschappelijk onderzoek wordt erkend, maar waarbij evenwel de federale overheid nog over een aantal bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek beschikt. Zowel de federale overheid als de deelgebieden blijven bevoegd, ieder wat de haar of hem toevertrouwde aangelegenheden betreft, voor het wetenschappelijk onderzoek. Wel wordt nader omschreven welke andere specifieke bevoegdheden de federale overheid nog heeft inzake het wetenschappelijk onderzoek naast haar hierboven beschreven parallelle bevoegdheid.

Dat aldus wijzigingen aangebracht worden aan de bestaande regeling blijkt duidelijk uit het feit dat de indieners van het voorstel in het licht van het advies van de Raad van State een amendement ingediend hebben strekkende tot de invoeging, in de bijzondere wet van 8 augustus 1980, van een artikel 100 dat bepaalt dat de reeds bestaande programma's en initiatieven op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek verder beheerd worden door het oude artikel 6*bis* van de bijzondere wet" ⁽¹⁴⁾.

Tijdens diezelfde bespreking werd door de Minister van Wetenschapsbeleid de volgende toelichting gegeven:

"De Minister van Wetenschapsbeleid verklaart dat de grote wijziging inzake de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek plaatsvond in 1988, aangezien op dat moment het zwaartepunt inzake wetenschapsbeleid verschoof van de Staat naar de Gemeenschappen en de Gewesten.

⁽¹³⁾ Verantwoording bij amendement nr. 3, bijlage 2 bij het verslag SCHILTZ-BENKER, Parl. St., Senaat, 1992-93, nr. 558-5, (408), 415.

⁽¹⁴⁾ Verslag SCHILTZ-BENKER, l.c., 69-70.

De huidige voorstellen verduidelijken de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten.

De Raad van State vroeg in zijn advies wat het verschil is in draagwijdte tussen het voorgestelde artikel 6*bis*, § 1 en de huidige bepaling.

De Minister wijst er op dat het verschil berust in de notie van residuaire bevoegdheden. Men gaat thans immers over van een systeem van bevoegdheden die op een voet van gelijkheid gedeeld worden door de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten naar een systeem waarin de voorrang van Gemeenschappen en Gewesten inzake wetenschappelijk onderzoek wordt erkend. Dit blijkt ook uit het gebruik van het woord «evenwel» («toutefois») in het begin van het voorgestelde artikel 6*bis*, § 2 bij het opsommen van de federale bevoegdheden. Dit duidt er immers op dat de federale overheid «evenwel» nog over een aantal bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek beschikt, ook al zijn in beginsel de Gemeenschappen en Gewesten bevoegd" ⁽¹⁵⁾.

Door leden van diezelfde senaatscommissie werd erop gewezen dat "het zwaartepunt (inzake de bevoegdheid over het wetenschappelijk onderzoek) verschuift naar de gemeenschappen en de gewesten" ⁽¹⁶⁾, dat de residuaire bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek impliciet aan de gemeenschappen en de gewesten worden toegewezen ⁽¹⁷⁾ en dat het huidige artikel 6*bis*, § 2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moet worden beschouwd als een uitzondering op de "algemene en principiële bevoegdheid van de Gemeenschappen en de Gewesten" ⁽¹⁸⁾. Met betrekking tot het voorstel van een lid om terug te grijpen naar de vroegere tekst van artikel 6*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ontstond in de bevoegde commissie van de Senaat de volgende gedachtewisseling :

"Een ander lid repliceert dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten wel degelijk werd gewijzigd in de voorgestelde tekst, zoals hij eerder reeds heeft toegelicht.

De woorden «in het raam van hun respectieve bevoegdheden» dienen ruimer begrepen te worden dan de woorden «met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren» De eerste woorden leiden immers tot een meer extensieve interpretatie van de bevoegdheden van de

⁽¹⁵⁾ Ibidem, 167.

⁽¹⁶⁾ Ibidem, 160.

⁽¹⁷⁾ Ibidem, 168-169 en 175.

⁽¹⁸⁾ Ibidem, 169.

36.627/VR

Gemeenschappen en de Gewesten: van zodra het onderzoek, zelfs in een verwijderde zin, onder hun bevoegdheid kan worden gesubsumeerd, zijn ze bevoegd. De woorden «met betrekking tot» veronderstellen een meer direct verband.

Het vorige lid verklaart niet in te zien hoe zijn suggestie iets aan de draagwijdte van de voorgestelde tekst wijzigt. Het enige wat zijn voorstel beoogt, is een taalkundige correctie van de Franse tekst. Bovendien bevestigen de indieners van de amendementen in antwoord op de vraag van de Raad van State dat er geen verschil bestaat in draagwijdte tussen het voorgestelde artikel 6bis, § 1 en de huidige tekst.

Een lid wijst er op dat diezelfde verantwoording van de amendementen er op wijst dat de residuaire bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek impliciet aan de Gemeenschappen en de Gewesten worden toegewezen, zodat hun bevoegdheden meer extensief geïnterpreteerd zullen moeten worden. Dit verklaart de nieuwe bewoordingen van artikel 6bis, § 1.

De Minister sluit zich aan bij de verklaring van het vorige lid en verwijst naar zijn toelichting over de draagwijdte van artikel 6bis, § 1. Hij ziet geen probleem in het gebruik van de woorden *dans le cadre de* in de Franse tekst⁽¹⁹⁾.

Tot slot moet er, met betrekking tot de bespreking in de bevoegde commissie van de Senaat, worden op gewezen dat een amendement om de voorgestelde wijzigingen aan artikel 6bis te doen vervallen, werd verworpen omdat "de voorgestelde regeling het bestaande artikel 6bis (wijzigt), in die zin dat de bevoegdheid inzake wetenschapsbeleid voortaan in beginsel aan de Gemeenschappen en de Gewesten toekomt, met uitzondering van wat uitdrukkelijk aan de federale overheid is toegewezen en van wat de federale overheid op grond van een samenwerkingsakkoord met de Gemeenschappen en de Gewesten kan doen" en omdat de voorgestelde amendementen "alle geheel of gedeeltelijk afbreuk doen aan deze algemene filosofie"⁽²⁰⁾.

Tijdens de bespreking in de openbare vergadering van de Senaat werd enkel nog vooropgesteld dat "de voorgestelde wijziging van artikel 6bis van de bijzondere wet (...) voor een systeem (zorgt) waarin de voorrang van de Gemeenschappen en de Gewesten inzake wetenschappelijk onderzoek wordt erkend, maar waarbij ook de federale

⁽¹⁹⁾ Ibidem, 175-176.

⁽²⁰⁾ Ibidem, 178.

overheid nog over een aantal bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek beschikt" ⁽²¹⁾.

Uit discussie in de bevoegde kamercommissie komt dan weer een onduidelijk beeld over de juiste draagwijdte van de nieuwe bevoegdheidsverdelende bepaling naar voor. Enerzijds verklaarde de Eerste Minister dat "de bevoegdheden inzake buitenlandse handel en inzake wetenschapsbeleid gelijklopend zijn" en dat "§ 1 inderdaad geen nieuwigheden bevat, maar dat men het nuttig heeft geacht die paragraaf in een beknoptere vorm te herschrijven" ⁽²²⁾. Met betrekking tot een (verworpen) amendement om terug te keren naar de vroegere formulering van artikel 6, § 2, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, werd dan anderzijds weer vooropgesteld dat de restrictievere formulering van die bepaling "voortvloeit uit het feit dat het wetenschapsbeleid volledig is overgedragen aan de gemeenschappen en de gewesten, op enkele uitzonderingen na" ⁽²³⁾.

3.4. Het zo-even weergegeven overzicht van de parlementaire voorbereiding van de huidige tekstversie van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 doet blijken van tal van onduidelijkheden.

Het wekt dan ook geen verbazing dat er in de rechtsleer evenmin eensgezindheid bestaat omtrent de juiste draagwijdte van de bevoegdheidsverdeling inzake het wetenschapsbeleid.

Sommige auteurs maken weliswaar gewag van de zeer ruime interpretatie die tijdens de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 16 juli 1993 naar voor komt en op grond waarvan de gemeenschappen en de gewesten een voorrang of de residuaire bevoegdheid op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek zouden bezitten, maar zijn, zij het met nuances, van oordeel dat de bij die laatste wet aangebrachte

⁽²¹⁾ Parl. Hand., Senaat, 1992-93, 2 juni 1993, 2692.

⁽²²⁾ Verslag LISABETH, Parl. St., Kamer, 1992-93, nr. 1063/7, 53 en 56.

⁽²³⁾ Ibidem, 57.

36.627/VR

wijzigingen niet toelaten tot zulk een zeer ruime interpretatie te besluiten⁽²⁴⁾. Aansluitend daarbij wordt door andere auteurs de bevoegdheidsverdeling inzake wetenschappelijk onderzoek nog steeds als een parallelle bevoegdheidsverdeling opgevat⁽²⁵⁾.

Een ander deel van de rechtsleer is daarentegen van oordeel dat bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 wel een substantiële wijziging werd aangebracht in de bevoegdheidsverdeling inzake het wetenschappelijk onderzoek. Zo maken sommige auteurs wel degelijk gewag van een primauteit van de gemeenschappen en de gewesten⁽²⁶⁾, of van een systeem van residuaire bevoegdheden, die bij de gemeenschappen en de gewesten liggen⁽²⁷⁾, en schrijft een auteur dat "in de plaats van het bestaande systeem van parallelle bevoegdheden (...) de nieuwe regeling (...) in artikel 6*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de volheid van bevoegdheid inzake wetenschappelijk onderzoek toewijst aan de deelgebieden, en in § 2 een zevental aspecten als uitzondering op die toegewezen bevoegdheid reserveert aan de federale

⁽²⁴⁾ A. ALEN, Handboek van het Belgisch Staatsrecht, Deurne, 1995, 350; P. PEETERS, "Wijzigingen aan de bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten" in Het Federale België na de vierde staatshervorming, A. ALEN EN L.P. SUETENS (ed.), Brugge, 1993, (25), 45-46.

⁽²⁵⁾ Nota PAS, "De bevoegdheden van de gemeenschappen", Verslag CALUWE, COENE, DESMEDT en HOTYAT - Bijlage 3, Parl. St., Senaat, 1998-98, 1-1333/1, (918), 943; M. UYTENDAELE, Précis de droit constitutionnel belge, Brussel, 2001, 798; J. VELAERS (*o.c.*, 799) kwalificeert de bevoegdheidsverdeling eveneens in die zin, evenwel met referentie aan een arrest van het Arbitragehof dat dateert van vóór de wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 (Arbitragehof, nr. 34/92, 7 mei 1992, B.1), wat erop wijst dat de auteur van oordeel is dat die laatste wet geen fundamentele wijzigingen heeft aangebracht in de bestaande bevoegdheidsverdeling. Zie ook M. PAQUES, "Réforme de l'État et politique scientifique", A.P.T., 1994, (197), 201-204, die zich aarzelder opstelt maar uiteindelijk tot de conclusie komt dat inzake het wetenschappelijk onderzoek een systeem van parallelle bevoegdheden blijft bestaan (*ibidem* 204).

⁽²⁶⁾ R. ANDERSEN, "Les compétences", in La constitution fédérale du 5 mai 1993, F. DELPEREE (ed.), Brussel, 1993, (125), 136-137; K. BIVER, "La recherche scientifique", in La Belgique fédérale, F. DELPEREE (ed.), Brussel, 1994, (237), 239 (zie evenwel p. 238-239, waar de auteur toch gewag maakt van parallelle bevoegdheden waar elke overheid bevoegd is m.b.t. het wetenschappelijk onderzoek "qui se rapporte aux matières relevant de leurs compétences"); C. GOUX, La recherche scientifique dans la Belgique fédérale: examen de la répartition des compétences, Brugge, 1996, 28; J. VAN DE LANOTTE en G. GOEDERTIER, Inleiding tot het publiek recht. Deel 2. Overzicht Publiek Recht, Brugge, 2001, 1121.

⁽²⁷⁾ C. GOUX, *o.c.*, 29; zie ook *ibidem*, 35-36 en 86. Later lijkt de auteur haar stelling evenwel af te zwakken (*ibidem*, 88 en 70).

overheid" ⁽²⁸⁾, zodat er een verschuiving is naar een "gemeenschaps- en gewestbevoegdheid met federale uitzonderingen", die limitatief en restrictief moeten worden geïnterpreteerd ⁽²⁹⁾.

3.5. Ook in het advies 27.197/4, 27.198/4 en 27.199/4 van de Raad van State, afdeling wetgeving, van 4 februari 1998 ⁽³⁰⁾ wordt uitgegaan van een ruime omschrijving van de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten inzake het wetenschappelijk onderzoek, waar wordt opgemerkt dat "la recherche scientifique, même au sens très large de l'expression, peut être considérée comme relevant de leurs compétences".

3.6. Er dient te worden erkend dat zowel de tekst van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, als de parlementaire voorbereiding van de wijzigende bijzondere wet van 16 juli 1993 een aantal onduidelijkheden bevatten.

De tekst zelf van het genoemde artikel 6*bis* is niet duidelijk omdat, enerzijds, de federale bevoegdheden als uitzondering worden omschreven ("De federale overheid is *evenwel* bevoegd voor:"), wat erop zou kunnen duiden dat de principiële bevoegdheid bij de gemeenschappen berust ⁽³¹⁾, maar, anderzijds, de tekst van artikel 6*bis*, § 1, die principiële bevoegdheid lijkt af te zwakken door te bepalen dat de gemeenschappen en de gewesten bevoegd zijn voor het wetenschappelijk onderzoek "in het raam van hun bevoegdheden". Ook in de parlementaire voorbereiding zijn zowel argumenten in de ene als in de andere zin te vinden.

⁽²⁸⁾ G. VAN HAEGENDOREN, Het wetenschappelijk onderzoek, in G. VAN HAEGENDOREN en B. SEUTIN, De bevoegdheidsverdeling in het federale België, Brugge, 2000, 59.

⁽²⁹⁾ Ibidem, 61-62.

⁽³⁰⁾ Advies 27.197/4, 27.198/4 en 27.199/4 van 4 februari 1998 over

- 1° un projet d'arrêté du Gouvernement de la Communauté française "organisant les conditions d'octroi de la subvention légale au Fonds national de la Recherche scientifique";
- 2° un projet d'arrêté du Gouvernement de la Communauté française "modifiant l'arrêté royal du 18 janvier 1965 relatif au financement de programmes de recherche fondamentale collective";
- 3° un projet d'arrêté du Gouvernement de la Communauté française "relatif au renforcement du potentiel scientifique universitaire dans le domaine de la recherche fondamentale universitaire".

⁽³¹⁾ R. ANDERSEN, l.c., 137.

36.627/VR

Hoe dan ook dient ervan te worden uitgegaan dat de vervanging van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, enige betekenis moet hebben gehad. In dit verband moet overigens worden gewezen op artikel 100, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993. Krachtens die bepaling blijft de federale overheid, in afwijking van artikel 6*bis*, § 2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bevoegd voor alle programma's die op het ogenblik van de inwerkingtreding ervan bestaan, tenzij er in deze programma's een andere wijziging wordt aangebracht dan een wijziging van het beschikbare budget. Die bepaling duidt erop dat er in 1993 wel degelijk een verruiming van de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten inzake wetenschappelijk onderzoek heeft plaatsgevonden ⁽³²⁾.

Eveneens dient belang te worden gehecht aan de vervanging, bij de omschrijving van de bevoegdheden inzake het wetenschappelijk onderzoek van de gemeenschappen en de gewesten, van het criterium "met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren" door het criterium "in het raam van hun respectieve bevoegdheden". Zoals een senator in de bevoegde senaatscommissie opmerkte ⁽³³⁾, kunnen de laatstgenoemde woorden tot een meer extensieve interpretatie van de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten leiden, en kan eruit worden afgeleid dat van zodra er, een zelfs indirecte band is met hun bevoegdheden, de gemeenschappen en de gewesten bevoegd zijn. Volgens een nog ruimere opvatting, die vertrekt van de principiële bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten inzake het wetenschappelijk onderzoek, zouden de in artikel 6*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 gebruikte woorden "in het kader van hun respectieve bevoegdheden" zelfs enkel refereren aan "het verdelen over de Gemeenschappen en de Gewesten en in het licht van hun eigen actieterrein, van de aan de deelgebieden toegekende «primaire» bevoegdheid inzake wetenschappelijk onderzoek" ⁽³⁴⁾, met andere woorden naar een criterium van bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenschappen en de gewesten onderling ⁽³⁵⁾.

⁽³²⁾ R. ANDERSEN, l.c., 137; G. VAN HAEGENDOREN, o.c., 60 en 135.

⁽³³⁾ Verslag SCHILTZ-BENKER, l.c., 175. Zie ook M. PAQUES, l.c., 201.

⁽³⁴⁾ J. VAN DE LANOTTE en G. GOEDERTIER, o.c., 1121; D.W.T.C., Heeft België nog een federaal wetenschapsbeleid nodig ?, Brussel, 1999, 2, aangehaald door G. VAN HAEGENDOREN, o.c., 64, die deze opvatting lijkt te delen.

⁽³⁵⁾ J. VAN DE LANOTTE en G. GOEDERTIER, o.c., 1121.

Gelet op wat voorafgaat, dient hoe dan ook te worden besloten dat de in 1993 tot stand gekomen wijziging van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten inzake wetenschappelijk onderzoek heeft verruimd, en dat de gemeenschappen en de gewesten op zijn minst bevoegd zijn wanneer er een, zelfs indirecte, band tussen het te regelen wetenschappelijk onderzoek en hun bevoegdheden aanwezig is. In casu kan ermee worden volstaan vast te stellen dat het aan het Vredesinstituut opgedragen vredesonderzoek, zelfs al heeft het ook betrekking op aangelegenheden die tot de federale bevoegdheid behoren, een relevante band vertoont met de in artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 4°, aan de gewesten opgedragen aangelegenheid inzake de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, alsmede met de bij artikel 167 van de Grondwet aan de gemeenschappen en de gewesten toegekende bevoegdheid tot het sluiten van verdragen. De eerstgenoemde aangelegenheid kan immers niet los worden gezien van het buitenlands beleid ⁽³⁶⁾, en daarenboven zullen de gewesten, bij het voeren van hun beleid inzake de genoemde aangelegenheden, de fundamentele beleidskeuzes van de federale overheid inzake het buitenlands beleid niet in de weg mogen staan.

Gelet op de zo-even gedane vaststellingen omtrent de draagwijdte van de wijziging, bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, van artikel 6*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, moet derhalve worden aangenomen dat de decreetgever bevoegd is het Vredesinstituut te belasten met het bij artikel 4 van het voorstel bedoelde wetenschappelijk onderzoek. Dit geldt des te meer nu het te verrichten wetenschappelijk onderzoek voor een belangrijk deel beleidsvoorbereidend onderzoek zal zijn. Met betrekking tot dat onderzoek bepaalt artikel 6*bis*, § 2, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zelfs ten aanzien van de federale overheid dat zij bevoegd is voor "het wetenschappelijk onderzoek dat nodig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden" ⁽³⁷⁾. In de rechtsleer wordt er dienaangaande op gewezen dat "dit (niet) betekent dat de omschrijving of uitvoering van een onderzoeksthema blind moet blijven

⁽³⁶⁾ Advies 35.701/VR/V van 16 juli 2003 over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen", Parl. St., Senaat, B.Z. 2003, nr. 3-89/1, 9.

⁽³⁷⁾ In de memorie van toelichting bij het ontwerp dat geleid heeft tot de bijzondere wet van 16 juli 1993, wordt gewag gemaakt van "wat nodig en nuttig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden" (Parl. St., Senaat, 1992-93, nr. 558/1, 30).

36.627/VR

voor verbanden met andere bevoegdheden" ⁽³⁸⁾. A fortiori kunnen de gemeenschappen en de gewesten, waarvan de bevoegdheid inzake wetenschappelijk onderzoek ruimer is omschreven, beleidsvoorbereidend onderzoek laten verrichten op het vlak van aangelegenheden waarvoor zij niet bevoegd zijn, maar die een band vertonen met de eigen aangelegenheden.

Conclusie op dit punt moet derhalve zijn dat de decreetgever bevoegd is het Vredesinstituut met de in artikel 4 bedoelde onderzoeksopdracht te belasten.

Wat de documentaire taak van het Vredesinstituut betreft

4. Wat de documentaire taak van het instituut betreft, kan ermee worden volstaan vast te stellen dat het het Vlaams Parlement vrij staat een van hem afhangende instelling te belasten met het verzamelen van het gelijk welke documentatie die kan bijdragen tot zijn werkzaamheden. Dat die documentatie bovendien ter beschikking wordt gesteld van het publiek, doet geen probleem rijzen.

Wat de voorlichtingstaak van het Vredesinstituut betreft

5. Ten slotte doet ook de voorlichtingstaak van het instituut geen specifiek bevoegdheidsprobleem rijzen. Het is immers evident dat een door de decreetgever binnen de grenzen van zijn bevoegdheden opgericht instituut, vermag voorlichting te verschaffen omtrent zijn activiteiten.

*
* *

Eindconclusie dient derhalve te zijn dat de decreetgever bevoegd is om het om advies voorgelegde voorstel van decreet aan te nemen.

⁽³⁸⁾ G. VAN HAEGENDOREN, o.c., 75; in dezelfde zin Verslag over de evaluatie van de werking van de nieuwe staatsstructuren, Parl. St., Senaat, 1998-99, nr. 1-1333/1, 713, waar wordt gewezen op de verwevenheid of de onderlinge beïnvloeding van vele bevoegdheidsdomeinen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

In het voorstel worden nu eens de termen "Vredesinstituut" en "Wetenschappelijk Secretariaat", dan weer eens de termen "Instituut" en "Secretariaat" gebruikt. Wetgevingstechnisch dienen die instelling en dat orgaan met hun officiële benaming te worden aangeduid, behoudens wanneer ervoor zou worden geopteerd ervoor definities te gebruiken.

Artikel 1

Aangezien het Vredesinstituut een instelling is die is opgericht bij het Vlaams Parlement, dat zowel bevoegd is voor gemeenschaps- als voor gewestaangelegenheden ⁽³⁹⁾, is er geen bezwaar tegen dat in casu in één enkel decreet zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden worden geregeld.

Artikel 2

Er wordt verwezen naar voetnoot 1 bij opmerking 1 van het onderdeel "bevoegdheid van de decreetgever" van dit advies.

⁽³⁹⁾ Artikel 1, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

36.627/VR

Artikel 3

Luidens het voorgestelde artikel 3 verzamelt en inventariseert het Vredesinstituut relevante "multimediale" informatiebronnen. Letterlijk gelezen betekent die bepaling dat het Vredesinstituut alleen informatiebronnen inventariseert waarin beeld, geluid en tekst geïntegreerd zijn.

Uit de artikelsgewijze commentaar in de toelichting bij het voorstel blijkt nochtans dat de documentatieopdracht van het Vredesinstituut bestaat in het "verzamelen van alle relevante documenten" en dat "daaronder niet enkel de geschreven bronnen (vallen), maar ook visuele en auditieve fragmenten". Uit deze passage lijkt dus te moeten volgen dat de documentatieopdracht niet alleen multimediale informatiebronnen betreft, maar ook bronnen die tot de geschreven, visuele en auditieve media behoren zonder dat zij noodzakelijk geïntegreerd zijn.

Artikel 3 dient op dit punt te worden aangepast.

Artikel 4

1. In artikel 4, eerste lid, dient de zinsnede "waardoor het een breed spectrum van academische disciplines combineert" te vervallen aangezien die bepaling slechts het vereiste van multidisciplinariteit toelicht en derhalve geen eigen normatieve inhoud heeft.
2. Vraag is of de in artikel 4, tweede lid, bedoelde taak niet aansluit bij de in artikel 5 bedoelde taken, in welk geval artikel 4, tweede lid, beter in dat laatste artikel zou worden geïntegreerd.
3. Aangezien in het voorstel geen onderscheid wordt gemaakt tussen de "taken" en de "kerntaken" van het Vredesinstituut, schrijve men in artikel 4, tweede lid, "taken" of "activiteiten" in plaats van "kerntaken".

Artikel 5

Het kan niet de bedoeling zijn dat publicaties enkel het resultaat mogen zijn van "workshops" en conferenties.

Artikel 5, tweede lid, dient gelet hierop te worden geschrapt.

Artikel 6

1. Artikel 6, § 2, tweede lid, van het voorstel overlapt met artikel 5 van het voorstel van decreet betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, dat eveneens door de indieners van het om advies voorgelegde voorstel is ingediend ⁽⁴⁰⁾ en waarover de Raad van State, afdeling wetgeving, op 16 maart 2004 het advies 36.628/1 heeft verleend.

Dat procédé verdient geen aanbeveling, enerzijds omdat het niet zeker is dat het voorstel 36.628/1 zal worden aangenomen, en, anderzijds, omdat beide teksten steeds gelijktijdig zullen moeten worden gewijzigd teneinde het parallellisme ertussen te bewaren.

2. Onverminderd opmerking 1, kan met betrekking tot artikel 6, § 2, nog de volgende opmerking worden gemaakt.

In artikel 6, § 2, tweede lid, 1°, wordt bepaald dat een negatief advies wordt gegeven betreffende het verkrijgen van uitvoer- of doorvoervergunning indien de verlening ervan strijdig is met de "Europese gedragscode". Er kan worden aangenomen dat met die term wordt verwezen naar de gedragscode van de Europese Unie betreffende wapenuitvoer van 8 juni 1998, waaraan ook wordt gerefereerd in artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Zulks zou minstens in de eerstgenoemde bepaling moeten worden verduidelijkt.

⁽⁴⁰⁾ Parl. St., VI. Parl., 2002-2003, nr. 1815/1.

36.627/VR

Beter nog worden de in die gedragscode opgenomen criteria geïntegreerd in de in artikel 6, § 2, tweede lid, van het voorstel vervatte opsomming, nu de in de gedragscode opgenomen criteria voor een deel overlappen met de in de laatstgenoemde bepaling opgenomen criteria.

3. In artikel 6, § 3, dienen de begrippen "internationale akkoorden" en "partnerlanden" te worden verduidelijkt.

Bovendien verdient het aanbeveling uitdrukkelijk te bepalen dat het advies van het Vredesinstituut verplicht dient te worden ingewonnen wanneer de Vlaamse regering de ontwerpen van de bedoelde goedkeuringsdecreten aan het Vlaams Parlement voorlegt. Ten slotte moet worden verduidelijkt of het advies enkel bij het ontwerp van goedkeuringsdecreet moet worden gevoegd, dan wel ook, samen met dat goedkeuringsdecreet, in het Belgisch Staatsblad moet worden bekendgemaakt.

Artikel 7

1. Artikel 7 regelt de samenstelling en de werking van de raad van bestuur. Het artikel is evenwel niet logisch geordend, nu paragraaf 1 bepaalt wie deel uitmaakt van de raad van bestuur, paragraaf 2 bepaalt op welke wijze beslissingen worden genomen en de paragrafen 3 en 4 regelen op welke wijze de leden van de raad van bestuur worden benoemd. Het laatste lid van artikel 4 heeft dan weer geen betrekking op de samenstelling van de raad van bestuur, maar wel op de werking ervan.

Het verdient aanbeveling om paragrafen 3 en 4, eerste tot derde lid, tot één paragraaf te versmelten en vervolgens paragraaf 2 en het vierde lid van paragraaf 4 samen te voegen en na paragraaf 5 over de samenstelling van de raad van bestuur op te nemen.

2. In artikel 7, § 3, moet worden bepaald dat het het Vlaams Parlement is die de daarin bedoelde leden benoemt. Tevens verdient het aanbeveling nadere regels te bepalen omtrent de voordracht door de fracties in het Vlaams Parlement.

3. In artikel 7, § 4, wordt bepaald dat drie leden van de raad van bestuur worden "aangewezen" door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), en drie leden daarvan door "een samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties".

Het is vooreerst niet duidelijk of door het gebruik van het woord "aangewezen" een andere wijze van aanstelling van de zo-even genoemde leden wordt beoogd, dan wel of die leden op voordracht van de VLIR of van het bedoelde samenwerkingsverband, door het Vlaams Parlement worden benoemd, zoals het geval is met de in artikel 7, § 3, bedoelde leden.

Daarenboven is het niet duidelijk wat wordt bedoeld met "een samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties"⁽⁴¹⁾. Betreft het een door de bevoegde overheid erkend samenwerkingsverband, dan wel een vrijwillig samenwerkingsverband? In dat laatste geval kan de vraag rijzen of de beperking tot één enkel samenwerkingsverband mogelijks niet in strijd kan komen met het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie. Hetzelfde geldt voor de uitsluiting van samenwerkingsverbanden van vredesorganisaties die over het gehele land actief zijn⁽⁴²⁾.

Op al deze punten dienen de nodige aanpassingen te worden aangebracht.

4. Met de term "de voornoemde leden" in artikel 7, § 4, derde lid, wordt wellicht verwezen naar de in artikel 7, § 4, eerste en tweede lid, bedoelde leden. Zulks dient in de tekst van de eerstgenoemde bepaling te worden verduidelijkt.

5. De in artikel 7, § 5, voorkomende onverenigbaarheden lijken te moeten worden aangevuld. Zo lijkt bij voorbeeld ook gewag dienen te worden gemaakt van de leden van de parlementen en de regeringen van de andere deelgebieden, en van de ambtsdragers bij het Arbitragehof, de Raad van State en het Rekenhof.

⁽⁴¹⁾ In de toelichting wordt geen gewag gemaakt van zulk een samenwerkingsverband, maar wel van "de Nederlandstalige vredesorganisaties".

⁽⁴²⁾ Artikel 7, § 4, tweede lid, bepaalt immers dat het moet gaan om een samenwerkingsverband van "Nederlandstalige" vredesorganisaties.

36.627/VR

Artikel 8

Artikel 8, § 2 ⁽⁴³⁾, dient, in voorkomend geval, te worden aangepast in het licht van de aan artikel 7, § 4, aangebrachte wijzigingen.

Artikel 10

De in artikel 10, § 1, tweede lid, aan de directeur toegekende bevoegdheid moet zo worden begrepen dat hij instaat voor het regelen van de praktische aspecten van de samenwerking tussen de raad van bestuur en het wetenschappelijk secretariaat, en niet in die zin dat hem bij die bepaling een eigenlijke reglementaire bevoegdheid zou worden toegekend.

Artikel 11

1. Krachtens artikel 11, tweede lid, wordt het personeel van het instituut contractueel aangeworven. Daardoor wordt van de uitzondering inzake aanstelling van ambtenaren de regel gemaakt. De decreetgever zal dienen te onderzoeken of er daarvoor, voor elk van de aan te stellen personeelscategorieën, een afdoende verantwoording bestaat ⁽⁴⁴⁾.

2. Aan de raad van bestuur van het instituut wordt bij artikel 11, tweede lid, van het voorstel een uiterst ruime delegatie verleend om het statuut van de betrokken personeelsleden te bepalen.

Die delegatie is te ruim. In het decreet zou een analoge bepaling kunnen worden opgenomen als artikel 3, onderdeel 3, van het decreet van 15 juli 1997 houdende

⁽⁴³⁾ Een indeling in paragrafen is in dit geval wetgevingstechnisch niet raadzaam nu artikel 8 slechts twee paragrafen bevat die elk slechts uit één lid bestaan.

⁽⁴⁴⁾ In dit verband dient te worden opgemerkt dat de personeelsleden van het Kinderrechtencommissariaat en de Vlaamse Ombudsdienst statutaire personeelsleden van het Vlaams Parlement zijn.

oprichting van een Vlaams Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris, naar luid waarvan de personeelsformatie en het statuut van het personeel van het Kinderrechtencommissariaat door het Vlaams Parlement worden vastgesteld op voorstel van de Commissaris ⁽⁴⁵⁾.

Artikel 12

1. Krachtens artikel 12 heeft het instituut het recht om "officiële documenten en rapporten" op te vragen met betrekking tot zijn opdrachten. Er dient te worden verduidelijkt om welke documenten en rapporten het gaat. Daarbij kan het uiteraard slechts gaan om documenten die de Vlaamse overheid of overheden of instellingen ten aanzien waarvan de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd zijn, onder zich hebben.

2. Het in artikel 12 bedoelde recht om documenten op te vragen is heel ruim en vertoont gelijkenissen met het recht van de voorlichtingsambtenaar die krachtens artikel 23, § 4, van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur het recht heeft om bij administratieve overheden alle nuttige documentatie op te vragen. In zijn advies bij het voorontwerp van decreet merkte de Raad van State, afdeling wetgeving, het volgende op:

"In verband met die bepalingen hebben de gemachtigden van de regering verduidelijkt dat het inzagerecht van de voorlichtingsambtenaar zich uitstrekt over alle nuttige documenten, eensdeels, doch dat deze ambtenaar, bij het verstrekken van de voorlichting aan de burgers, eventueel de uitzonderingsgronden van artikel 4 moet in acht nemen, anderdeels.

Gelet op de bedoeling om het inzagerecht van de voorlichtingsambtenaar zo ruim mogelijk te overschrijven, rijst de vraag of in het ontwerp niet een bepaling moet worden opgenomen welke, naar analogie van artikel 11, derde lid, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen, de personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn

⁽⁴⁵⁾ De bevoegdheidstoekenning aan het Vlaams Parlement is toelaatbaar nu het Vredesinstituut een van het Vlaams Parlement afhangende instelling is.

36.627/VR

toevertrouwd, ontheft van hun plicht tot geheimhouding in het raam van het door de voorlichtingsambtenaar ingesteld onderzoek" ⁽⁴⁶⁾.

Eenzelfde opmerking kan mutatis mutandis worden gemaakt ten aanzien van artikel 12 van het voorstel.

Artikel 14

Het in artikel 14 van het voorstel bedoelde horen van het Vredesinstituut kan uiteraard slechts gebeuren door middel van zijn vertegenwoordigers. Het verdient aanbeveling om te specificeren welke personen kunnen worden gehoord ⁽⁴⁷⁾.

Artikel 18

Aangezien het niet de bedoeling is het decreet dat thans in de vorm van een voorstel voorligt, retroactief in werking te laten treden, moet de in artikel 18 opgenomen datum worden vervangen door een andere, in de toekomst gelegen datum.

⁽⁴⁶⁾ Advies 24.273/8 van 6 februari 1996, Parl. St. Vl. Parl., 1998-99, 1334/1-Addendum, 21.

⁽⁴⁷⁾ De leden van de raad van bestuur, de directeur, personeelsleden of zelfs leden van ad-hoc commissies.

36.627/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren M. VAN DAMME, kamervoorzitter,

 J. BAERT,
 J. SMETS, staatsraden,

Mevrouw A. BECKERS, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

36.627/VR

De verenigde kamers waren samengesteld uit

Mevrouw M.-L. WILLOT-THOMAS, kamervoorzitter, voorzitter,

De Heren M. VAN DAMME, kamervoorzitter,

P. LIENARDY,
J. BAERT,
J. SMETS,
P. VANDERNOOT, staatsraden,

Mevrouwen A. BECKERS,
C. GIGOT, griffiers.

De verslagen werden uitgebracht door de HH. P. RONVAUX en B. STEEN, adjunct-auditeurs.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M.-L. WILLOT-THOMAS